

This work is licenced under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
Ovaj rad dostupan je za upotrebu pod licencom Creative Commons Imenovanje 4.0. međunarodna

Primljen: 25. 1. 2023.

Prihvaćen: 10. 5. 2023.

Fanny Piat i Sanja Vičević Ivanović
Young Learners Online: A Guide for Foreign Language Teachers
Cambridge Scholars Publishing: Newcastle upon Tyne, UK, 2022; 175
stranica, ISBN (10): 1-5275-8108-X, ISBN (13): 978-1-5275-8108-1

Publikacija *Young Learners Online: A Guide for Foreign Language Teachers* autorica Fanny Piat i Sanje Vičević Ivanović suvremeni je priručnik za *online* nastavu stranih jezika u ranoj školskoj dobi, tj. za učenike od šest do deset godina starosti. Ovaj je rad nastao kao plod iskustva stečenoga tijekom pandemije bolesti COVID-19. Naime, u uvodnoj riječi autorice ističu kako je bez obzira na njihov višegodišnji nastavnički staž s učenicima rane školske dobi, rad na daljinu tijekom ovoga razdoblja bio potpuno neiskusšan, a učenje i poučavanje stranih jezika trebalo se korjenito preoblikovati kako bi se prilagodilo novonastalim uvjetima. Iz toga razloga namjera je autorica bila da u ovoj knjizi teorijski i praktično sagledaju ključne aspekte ranoga učenja stranih jezika na daljinu. Smatra se kako je pandemija bolesti COVID-19 doista označila prekretnicu u provođenju *online* nastave te postala katalizatorom niza promjena u nastavi stranih jezika na daljinu. Stoga je njihovo dokumentiranje i promišljanje izuzetno važan doprinos u znanstvenome i praktičnome pogledu.

Priručnik je podijeljen na pet poglavlja koja s aspekta *online* učenja i poučavanja stranih jezika sagledavaju karakteristike i motivaciju učenika rane školske dobi, uporabu strategija učenja jezika, implementaciju e-portfolija te ulogu formativnoga vrednovanja. Svako se poglavlje sastoji od teorijskoga dijela koji obrađuje određenu temu te od praktičnoga dijela u kojem je teorija pretočena u konkretne primjere dobre *online* prakse. I teorijski i praktični dio poglavlja uvijek započinju sažetim uvodom s kratkim popisom dodatne literature. Iskusnome nastavniku stranih jezika lista izvora u teorijskome uvodu nudi na izbor suvremene naslove za unapređivanje postojećih znanja i vještina, a manje iskusnim nastavnicima bit će osobito korisna lista izvora u praktičnome dijelu jer daje smjernice u izgradnji te-

orijsko-praktičnoga temelja vezano uz *online* nastavu stranih jezika. Svako je poglavlje protkano aktivnostima koje čitatelja potiču na promišljanje o obrađenim sadržajima pa se tako primjerice na početku svakoga poglavlja od čitatelja traži da osvijesti vlastita znanja o nastavi stranih jezika i vlastite vještine poučavanja u odnosu na postavljene ciljeve pojedinih poglavlja, dok se u praktičnome dijelu svakoga poglavlja čitatelj poziva na primjenu usvojenoga teorijskog znanja. Na kraju svakoga poglavlja čitatelj može samovrednovati usvojena znanja i vještine te tako nadgledati vlastiti napredak.

U prvome poglavlju autorice govore o kognitivnim, socioafektivnim i fizičkim karakteristikama učenika rane školske dobi te njihovim utjecajem na oblikovanje *online* nastave stranih jezika. Razvojne specifičnosti djece rane školske dobi osobito u *online* nastavi zahtijevaju posebnu pozornost, što su autorice prepoznale odabirom i smještanjem ove teme u prvo poglavlje u kojemu u pitkome štivu povezuju važne teorijske postavke razvojnno primjerene nastave s praktičnim primjerima njihove konkretne primjene. Apostrofiranjem uloge navedenih razvojnih obilježja u osmišljavanju *online* nastave stranih jezika autorice pokazuju upućenost u način rada s učenicima rane školske dobi koji je uvelike uvjetovan upravo psihološkom slikom djeteta.

U drugome poglavlju na temelju odabranih modela motivacije (Gardner, 1985; Dörnyei, 1994; Dörnyei i Ottó, 1998; Dörnyei, 2005; Dörnyei, MacIntyre i Henry, 2015) autorice promišljanju o ključnim aspektima motivacije u okviru ranoga učenja na daljinu te u tome pogledu ističu važnost gemifikacije u nastavi stranih jezika. Nude se konkretni savjeti nastavnicima-praktičarima u odabiru i uključivanju u nastavu postojećih stranojezičnih *online* igara, no isto tako daje se primjer kako samostalno razviti stranojezičnu *online* igru. Time se gemifikacija pozicionira kao neizostavan motivacijski element u suvremenoj nastavi stranih jezika čime se indirektno ističe važnost njezine učinkovitije primjene kao i istraživanja njezine uloge u učenju i poučavanju.

Treće poglavlje problematizira strategije učenja stranih jezika s teorijskoga gledišta. Usprkos identificiranim problemima u definiranju strategija učenja i nepostojanju općeprihvaćene definicije strategija učenja autorice pokazuju kako bez obzira na teorijske nedorečenosti praksa može i mora počivati na empirijskim istraživanjima i razrađenim teorijskim modelima. Za nastavnike-praktičare osobito će biti zanimljiv vodič za stupnjevitu implementaciju strategija učenja oprimjeren vrlo kreativnim *online* aktivnostima.

U četvrtome poglavlju kritički se razmatra *online* portfolio kao mogući alat za audio, vizualno i audiovizualno dokumentiranje učenja i poučavanja te za učinkovitu komunikaciju između svih sudionika nastavnoga procesa. Različite *online* verzije portfolija koje su trenutačno čak i besplatno dostupne nude raznovrsne mogućnosti primjene pri čemu će praktični savjeti autorica dobro doći kako bi uporaba *online* portfolija bila uspješna.

Peto poglavlje obrađuje formativno vrednovanje u nastavi stranih jezika na daljinu. Kroz cijelu publikaciju jasno se ističe važnost učenikove samostalnosti u okviru *online* nastave stranih jezika, stoga ne čudi da su autorice u posljednjem poglavlju pažnju odlučile usmjeriti upravo na samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje. Teorijsko promišljanje o izazovima formativnoga vrednovanja u *online* kontekstu pokazuje koliko je ono zahtjevno, no autorice su detaljnim vodičem za formativno vrednovanje olakšale njegovu primjenu i učinile ju izuzetno pristupačnom.

Imajući na umu da je pandemija bolesti COVID-19 širom otvorila vrata virtualnim mogućnostima u unaprjeđivanju odgoja i obrazovanja, zaključuje se kako ova publikacija vješto povezuje teorijski i praktični aspekt učenja i poučavanja stranih jezika u *online* okružju te može doprinijeti boljem shvaćanju i implementaciji *online* nastave stranih jezika u ranoj školskoj dobi.

LITERATURA

- Dörnyei, Z. (1994). Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom. *The Modern Language Journal*, 78 (3), 273–284. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1994.tb02042.x>.
- Dörnyei, Z. i Ottó, I. (1998). Motivation in action: A process model of L2 motivation. U: *Working Papers in Applied Linguistics* (43-69), Vol. 4. Thames Valley University. <http://eprints.nottingham.ac.uk/id/eprint/39>
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dörnyei, Z., MacIntyre, P. D. i Alastair, H. (Eds.) (2015). *Motivational Dynamics in Language Learning*. Bristol: Multilingual Matters.
- Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold.

Nataša Košuta

nkosuta@ffri.uniri.hr

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet

